TEISINGUMO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. kovo 7 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Muitų sąjunga – Reglamentas (EEB) Nr. 2913/92 – 37 straipsnis – Bendrijos muitinės kodeksas – Reglamentas (EEB) Nr. 2454/93 – 313 straipsnis – Prekių muitinis statusas – Bendrijos prekių statuso prezumpcija“

Byloje C-643/17

dėl *Supremo Tribunal Administrativo* (Vyriausiasis administracinis teismas, Portugalija) 2017 m. spalio 11 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2017 m. lapkričio 17 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda, buvusi *GE Power Controls Portugal, Material Eléctrico Lda*, vėliau – *GE Power Controls Portugal Unipessoal Lda*,

prieš

Fazenda Pública

TEISINGUMO TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkė C. Toader, teisėjai A. Rosas (pranešėjas) ir L. Bay Larsen,

generalinis advokatas G. Hogan,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda*, atstovaujamos *advogado* R. Garção Soares,

– Portugalijos vyriausybės, atstovaujamos L. Inez Fernandes, M. Figueiredo ir N. Vitorino,

– Graikijos vyriausybės, atstovaujamos M. Tassopoulou ir A. Dimitrakopoulou,

– Ispanijos vyriausybės, atstovaujamos S. Jiménez García ir V. Ester Casas,

– Europos Komisijos, atstovaujamos A. Caeiros ir F. Clotuche-Duvieusart,

* Proceso kalba: portugalų.

atsižvelgęs į sprendimą, priimtą susipažinus su generalinio advokato nuomone, nagrinėti bylą be išvados,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, 1992, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 4 t., p. 307), iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97 (OL L 17, 1997, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 8 t., p. 179) (toliau – Muitinės kodeksas), 37 straipsnio ir 1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Reglamento Nr. 2913/92 įgyvendinimo nuostatas (OL L 253, 1993, p. 1), iš dalies pakeisto 1998 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 75/98 (OL L 7, 1998, p. 3; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 2 sk., 8 t., p. 404) (toliau – Įgyvendinimo reglamentas), 313 straipsnio 1 dalies ir 2 dalies a punkto išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant ginčą tarp *Suez II Water Technologies & Solutions Portugal Unipessoal Lda*, buvusios *GE Power Controls Portugal, Material Eléctrico Lda*, vėliau – *GE Power Controls Portugal Unipessoal Lda* (toliau – Suez II), ir *Fazenda Pública* (Valstybės iždas, Portugalija) dėl tam tikrų *Suez II* įsigytų prekių muitinio statuso.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Muitinės kodeksas

3 Aptariamai pagrindinei bylai reikšmingu laikotarpiu, t. y. nuo 2000 m. birželio 16 d. iki 2000 m. rugpjūčio 24 d., galiojusios redakcijos Muitinės kodekso 4 straipsnyje buvo nurodyta:

„Šiame Kodekse vartojamos šios sąvokos:

<…>

6) „Muitinis statusas“ – Bendrijos prekių arba ne Bendrijos prekių statusas.

7) „Bendrijos prekės“ – prekės:

– gautos tik Bendrijos muitų teritorijoje, laikantis 23 straipsnyje nustatytų sąlygų, kurių sudėtyje nėra prekių, importuotų iš šalių arba teritorijų, nesančių Bendrijos muitų teritorijos dalimis. <…>

– importuotos iš šalių arba teritorijų, nesančių Bendrijos muitų teritorijos dalimis, ir išleistos į laisvą apyvartą,

– išgautos arba pagamintos Bendrijos muitų teritorijoje tik iš antrojoje įtraukoje nurodytų prekių arba iš prekių, nurodytų pirmojoje ir antrojoje įtraukose.

8) „Ne Bendrijos prekės“ – 7 punkte nenurodytos prekės.

<…>

13) „Muitinės priežiūra“ – priemonės, kurias paprastai taiko ši institucija, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi muitinės veiklos taisyklių ir, atitinkamais atvejais, kitų nuostatų, taikomų prekėms, kurios yra muitinės prižiūrimos.

14) „Muitinis tikrinimas“ – konkretūs veiksmai, pavyzdžiui prekių tikrinimas, dokumentų egzistavimo ir autentiškumo tikrinimas, įmonių apskaitos ir kitų įrašų tikrinimas, <…>, atliekami siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi muitinės veiklos taisyklių ir, atitinkamais atvejais, kitų nuostatų, taikomų prekėms, kurios yra muitinės prižiūrimos.

<…>

19) „Prekių pateikimas muitinei“ – nustatytu būdu muitinei pateikiamas pranešimas apie prekių pristatymą į muitinės įstaigą arba bet kurią kitą muitinės nustatytą arba patvirtintą vietą.

<…>“

4 Muitinės kodekso 13 straipsnyje buvo nustatyta:

„Muitinė turi teisę, laikydamasi sąlygų, nustatytų galiojančių nuostatų, atlikti visų rūšių tikrinimą, kuri, jos nuomone, būtina, norint užtikrinti tinkamą muitų teisės aktų įgyvendinimą.“

5 Šio kodekso 14 straipsnyje numatyta:

„Įgyvendinant muitų teisės aktus, kiekvienas asmuo, tiesiogiai arba netiesiogiai susijęs su atitinkamomis prekybos prekėmis operacijomis, privalo muitinės reikalavimu ir per jos nustatytą laiką pateikti jai visus būtinus dokumentus ir informaciją, neatsižvelgiant į asmens naudojamas jos laikmenas, ir suteikti visą muitinės reikalaujamą pagalbą.“

6 Remiantis Muitinės kodekso 16 straipsniu, suinteresuotieji asmenys turi saugoti 14 straipsnyje nurodytus dokumentus, kad muitinė galėtų juos patikrinti, galiojančių nuostatų nustatytą laikotarpį, bet ne trumpiau kaip trejus kalendorinius metus, neatsižvelgiant į asmenų naudojamas dokumentų laikmenas.

7 Muitinės kodekso III antraštinės dalies „Nuostatos, taikomos į Bendrijos muitų teritoriją įvežtoms prekėms, kol joms įforminami muitinės sankcionuoti veiksmai“, 1 skyriaus „Prekių įvežimas į Bendrijos muitų teritoriją“ 37 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekėms [prekės] nuo jų įvežimo momento yra muitinės prižiūrimos. Jos gali būti muitinės tikrinamos vadovaujantis galiojančiomis nuostatomis.

2. Jos lieka taip prižiūrimos tiek laiko, kiek, atitinkamais atvejais, reikia jų muitiniam statusui nustatyti, o ne Bendrijos prekių atveju, nepažeidžiant 82 straipsnio 1 dalies, – tol, kol pakeičiamas prekių muitinis statusas, jos įvežamos į laisvąją zoną, padedamos į laisvąjį sandėlį, reeksportuojamos ar sunaikinamos vadovaujantis 182 straipsniu.“

8 Muitinės kodekso 38 straipsnio 1 ir 5 dalys buvo suformuluotos taip:

„1. Asmuo, gabenantis į Bendriją prekes, įvežtas į Bendrijos muitų teritoriją, turi nedelsdamas, laikydamasis muitinės nustatyto maršruto ir vykdydamas jos nurodymus, jeigu jie duoti, šias prekes pristatyti:

a) į muitinės nustatytą muitinės įstaigą arba į bet kurią kitą muitinės nustatytą arba patvirtintą vietą arba

b) į laisvąją zoną, jeigu prekės tiesiogiai gabenamos į tokią zoną:

– jūra arba oru, ar

– sausuma, nevykstant per kitą Bendrijos muitų teritorijos dalį, jeigu laisvoji zona ribojasi su valstybės narės ir trečiosios šalies sausumos siena.

<…>

5. 1–4 dalys ir 39–53 straipsniai netaikomi prekėms, kurios buvo laikinai išgabentos iš Bendrijos muitų teritorijos jas gabenant tarp dviejų šioje teritorijoje esančių vietų jūra arba oru, su sąlyga, kad jas be sustojimo už Bendrijos muitų teritorijos ribų tiesioginiu maršrutu gabeno reguliarius reisus vykdanti oro transporto tarnyba arba laivybos linija.

Ši nuostata netaikoma prekėms, pakrautoms trečiųjų šalių jūrų ar oro uostuose arba laisvuosiuose uostuose.“

9 Muitinės kodekso 40 straipsnyje, reglamentuojančiame prekių pateikimą muitinei, buvo nurodyta:

„Prekės, kurios vadovaujantis 38 straipsnio 1 dalies a punktu pristatomos į muitinės įstaigą arba į kitą muitinės nustatytą arba patvirtintą vietą, turi būti pateiktos muitinei asmens, kuris jas įvežė į Bendrijos muitų teritoriją, arba atitinkamais atvejais asmens, prisiėmusio atsakomybę už jau įvežtų prekių gabenimą.“

10 Muitinės kodekso 43 straipsnyje buvo numatyta:

„Išskyrus 45 straipsnyje numatytus atvejus, prekės, pateiktos muitinei <…>, turi būti nurodytos bendrojoje deklaracijoje.

Bendroji deklaracija turi būti pateikiama tuojau pat po to, kai muitinei buvo pateiktos prekės. <…>“

11 Muitinės kodekso 44 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Bendroji deklaracija turi būti surašyta muitinės nustatyto pavyzdžio blanke. Tačiau muitinė gali leisti kaip bendrąją deklaraciją naudoti bet kurį prekybos arba oficialų dokumentą, kuriame pateikiami duomenys, reikalingi prekėms identifikuoti.

2. Bendrąją deklaraciją turi pateikti:

a) asmuo, įvežęs prekes į Bendrijos muitų teritoriją, arba bet kuris asmuo, prisiėmęs atsakomybę už jau įvežtų prekių gabenimą, arba

b) asmuo, kurio vardu veikė šios dalies a punkte nurodyti asmenys.“

12 Muitinės kodekso III antraštinės dalies 4 skyriuje „Prievolė muitinei pateiktoms prekėms įforminti muitinės sankcionuotus veiksmus“ buvo 48 ir 49 straipsniai.

13 Muitinės kodekso 48 straipsnyje buvo nustatyta:

„Muitinei pateiktoms ne Bendrijos prekėms turi būti įforminti muitinės sankcionuoti veiksmai, kuriuos leidžiama taikyti tokioms ne Bendrijos prekėms.“

14 Muitinės kodekso 49 straipsnio 1 dalis buvo suformuluota taip:

„Jeigu prekės yra nurodytos bendrojoje deklaracijoje, formalumai, kuriuos būtina atlikti joms įforminant muitinės sankcionuotus veiksmus, turi būti atlikti:

a) per 45 dienas nuo bendrosios deklaracijos pateikimo dienos, kai prekės atgabentos jūra;

b) per 20 dienų nuo bendrosios deklaracijos pateikimo dienos, kai prekės atgabentos ne jūra.“

15 Muitinės kodekso IV antraštinės dalies „Muitinės sankcionuoti veiksmai“ 59 straipsnio 1 dalyje buvo nurodyta:

„Visos prekės, kurioms pageidaujama įforminti muitinės procedūrą, turi būti deklaruojamos atitinkamai muitinės procedūrai.“

16 Šio kodekso 79 straipsnyje buvo numatyta:

„Išleidimas į laisvą apyvartą suteikia ne Bendrijos prekėms Bendrijos prekių muitinį statusą.

Tai reiškia, kad prekėms pritaikytos prekybos politikos priemonės, atlikti kiti nustatytieji prekių importo formalumai ir kad prekės apmokestintos visais teisiškai privalomais sumokėti muitais.“

17 Muitinės kodekso 180 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Jeigu prekės gabenamos arba grąžinamos į kitą Bendrijos muitų teritorijos dalį arba joms įforminama muitinės procedūra, 170 straipsnio 4 dalyje nurodytas liudijimas gali būti naudojamas kaip įrodymas, kad tokios prekės turi Bendrijos prekių arba ne Bendrijos prekių statusą.

2. Jeigu pateikus minėtą liudijimą arba kitu būdu neįrodoma, kad prekės turi Bendrijos prekių arba ne Bendrijos prekių statusą, prekės laikomos:

– Bendrijos prekėmis, kai taikomi eksporto muitai ir eksporto licencijos arba eksporto priemonės, nustatytos įgyvendinant prekybos politiką,

– ne Bendrijos prekėmis visais kitais atvejais.“

18 Šio kodekso VII antraštinėje dalyje „Skola muitinei“ esančiame 202 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Importo skola muitinei atsiranda:

a) neteisėtai įvežant į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes <…>

<…>

2. Skola muitinei atsiranda neteisėto prekių įvežimo momentu.

<…>“

Įgyvendinimo reglamentas

19 Nagrinėjamai pagrindinei bylai reikšmingu laikotarpiu galiojusios redakcijos Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Taikant Kodekso 180 straipsnį ir šio straipsnio 2 dalyje išvardytas išimtis, visos Bendrijos muitų teritorijoje esančios prekės laikomos Bendrijos prekėmis, nebent nustatyta, kad jos neturi Bendrijos statuso.

2. Toliau išvardytos prekės nelaikomos Bendrijos prekėmis, išskyrus atvejus, kai vadovaujantis 314–323 straipsniais nustatoma, kad jos tikrai turi Bendrijos statusą:

a) prekės, įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją pagal Kodekso 37 straipsnį;

b) prekės, padėtos laikinajam saugojimui arba esančios laisvojoje zonoje ar laisvajame sandėlyje;

c) prekė[s], pateikiamos vienai iš sąlyginio neapmokestinimo procedūrų.

Nukrypstant nuo šios [dalies a punkto] ir remiantis Kodekso 38 straipsnio 5 dalimi prekės, įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją, laikomos Bendrijos prekėmis, nebent nustatoma, kad jos neturi Bendrijos statuso:

– jeigu gabenamos oru prekės buvo pakrautos arba perkrautos Bendrijos oro uoste išsiuntimui į kitą Bendrijos muitų teritorijoje esantį oro uostą pagal valstybėje narėje įformintą bendrąjį transporto dokumentą,

arba

– jeigu gabenamos jūra, prekės iš vieno Bendrijos muitų teritorijoje esančio uosto į kitą gabenamos reguliariomis pervežimo linijomis, patvirtintomis pagal 313a ir 313b straipsnius.“

20 Įgyvendinimo reglamento 314–323 straipsniuose reglamentuojami Bendrijos prekių statuso įrodymai ir galimos jų pateikimo formos.

21 Įgyvendinimo reglamento 314 straipsnyje buvo nustatyta:

„1. Jeigu prekės nelaikomos Bendrijos prekėmis tokia prasme, kaip nustatyta 313 straipsnyje, jų Bendrijos statusas negali būti nustatytas pagal straipsnio 2 dalį, išskyrus atvejus, kai:

a) jos buvo atvežtos iš kitos valstybės narės nekirtus trečiosios šalies teritorijos; arba

b) jos buvo atvežtos iš kitos valstybės narės per trečiosios šalies teritoriją pagal valstybėje narėje išduotą bendrąjį transporto dokumentą <…>

<…>

2. Įrodymai, kad prekės turi Bendrijos statusą, gali būti pateikti tik:

a) 315–318 straipsniuose nurodytais dokumentais

arba

b) pagal 319–323 straipsniuose nustatytas taisykles;

<…>“

22 Įgyvendinimo reglamento 317 straipsnyje buvo nurodyta:

„1. Bendrijos prekių statusas įrodomas remiantis toliau nurodytomis sąlygomis, už prekes įforminant sąskaitą-faktūrą arba transporto dokumentą.

<…>

5. Šis straipsnis taikomas tik tais atvejais, kai sąskaita faktūra arba transporto dokumentas susijęs tik su Bendrijos prekėmis.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

23 *Suez II* veikia Portugalijoje pramonės ir prekybos elektros įrenginiais sektoriuje. Savo patalpose ji priėmė prekes, skirtas naudoti jos pramoninei veiklai. 2000–2002 m. šias prekes tiekė ir sąskaitas faktūras už jas išrašė įmonės, įsisteigusios Vengrijoje ir Lenkijoje, kurios tuo metu buvo trečiosios šalys, taip pat Šveicarijoje.

24 Portugalijos muitinės tarnybos *Suez II* patalpose atliko patikrinimą. Šis patikrinimas buvo pradėtas 2002 m. lapkričio 18 d.

25 Surinkusios visas sąskaitas faktūras, susijusias su minėtų prekių tiekimu, muitinės tarnybos paprašė *Suez II* pateikti dokumentus, įrodančius, kad tos prekės buvo atgabentos į Europos Sąjungos teritoriją, kad jos buvo pateiktos muitinės tarnyboms ir dėl jų buvo pateikta bendroji deklaracija, kaip reikalaujama pagal Muitinės kodekso 38 ir 43 straipsnius.

26 *Suez II* pateikė didžiosios dalies, bet ne visų prekių, už kurias išrašytos tos sąskaitos faktūros, importo deklaracijas, kurios buvo pateiktos įvairių valstybių narių muitinės įstaigose.

27 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nurodo, kad dėl prekių, gautų iš Vengrijoje įsisteigusios *GE Hungary* ir iš Lenkijoje įsisteigusių *GE Polska* ir *Elester*, bendrovė *Suez II* nepateikė nei dokumentų, įrodančių prekių išleidimą į laisvą apyvartą, dėl kurio joms suteikiamas Bendrijos prekių statusas, nei bendrosios deklaracijos muitinės tarnyboms; ji tik pateikė sąskaitas faktūras, kurias 2000 m. išrašė tose trečiosiose šalyse, t. y. už Sąjungos muitų teritorijos ribų, įsisteigę tiekėjai.

28 Muitinės tarnybos manė, kad prekės, dėl kurių nebuvo įrodyta, jog joms valstybių narių muitinės tarnybose buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą procedūros, turi būti laikomos ne Bendrijos prekėmis. Anot jų, šios prekės į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį ir, vadovaujantis Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punktu, joms netaikomas pastarojo straipsnio 1 dalyje įtvirtintas principas, pagal kurį preziumuojamas Sąjungos muitų teritorijoje esančių Bendrijos prekių statusas.

29 Muitinės tarnybos priėjo prie išvados, kad atitinkamos prekės į Sąjungos teritoriją įvežtos neteisėtai ir dėl to atsirado importo skola muitinei pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punktą, o kartu ir importo pridėtinės vertės mokesčio (PVM) skola.

30 2003 m. rugpjūčio 21 d. Porto (Portugalija) muitinės kontrolės ir ginčų regioninio direktoriaus sprendimu buvo pareikalauta, kad *Suez II* sumokėtų 353 903,04 EUR skolą muitinei. Raginimas sumokėti pateiktas dėl skolų, susidariusių nuo 2000 m. birželio 16 d. iki 2000 m. rugpjūčio 24 d.

31 2003 m. rugsėjo 8 d. *Suez II* minėtą sumą sumokėjo. Nors *Suez II* negalėjo pateikti įrodymų, tačiau manė, kad įvairūs ūkio subjektai skirtingų valstybių narių muitinės įstaigose atitinkamas prekes jau buvo išleidę į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje ir kad tokiu atveju pareiga įrodyti šių prekių ne Bendrijos statutą tenka muitinės tarnyboms, todėl *Tribunal Tributário do Porto* (Porto mokesčių bylų teismas, Portugalija) pateikė prašymą panaikinti 2003 m. rugpjūčio 21 d. Porto muitinės kontrolės ir ginčų regioninio direktoriaus sprendimą.

32 Kadangi *Tribunal Tributário do Porto* (Porto mokesčių bylų teismas) šį prašymą atmetė 2013 m. vasario 28 d. sprendimu, *Suez II* šį sprendimą apskundė *Supremo Tribunal Administrativo* (Vyriausiasis administracinis teismas, Portugalija).

33 Šiomis aplinkybėmis *Supremo Tribunal Administrativo* (Vyriausiasis administracinis teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar, atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 1 dalį, preziumuotina, kad šioje byloje aptariamos prekės turi Bendrijos statusą, jeigu neįrodyta, kad jos tokio statuso neturi, ar vis dėlto jas reikia laikyti į Sąjungos muitų teritoriją įvežtomis prekėmis, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso [37] straipsnį, kurios patenka į Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punkto pradžioje numatytos išimties taikymo sritį, ir Bendrijos statusą pripažinti tik prekėms, dėl kurių pateikiama įrodymų, kad joms buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūros?“

Dėl prejudicinio klausimo

34 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad prekės, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, kurias Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigusiai bendrovei naudoti toje teritorijoje tiekė ir už kurias sąskaitas faktūras išrašė trečiosiose šalyse įsisteigusios bendrovės, pagal šio straipsnio 1 dalį turi būti laikomos turinčiomis Bendrijos prekių statusą, jeigu neįrodyta, kad jos tokio statuso neturi, ar vis dėlto jos turi būti laikomos įvežtomis į Sąjungos muitų teritoriją, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, ir todėl patenkančiomis į Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos išimties taikymo sritį, nes Bendrijos prekių statusas pripažįstamas tik prekėms, dėl kurių pateikta įrodymų, kad joms buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūros.

35 *Suez II* teigia, kad tokioms kaip pagrindinėje byloje aptariamoms prekėms, kurios tuo metu, kai kyla jų muitinio statuso nustatymo klausimas, yra Sąjungos muitų teritorijoje, turėtų būti taikoma Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 1 dalyje nurodyta bendroji prezumpcija ir jos turėtų būti laikomos Bendrijos prekėmis, kol muitinės administracija neįrodo priešingai. Tai, kad dėl šių prekių nepateikta dokumentų, įrodančių jų išleidimą į laisvą apyvartą, negali reikšti, kad jos į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos neteisėtai.

36 Pastabas pateikusios vyriausybės ir Europos Komisija savo ruožtu tvirtina, kad pagrindinėje byloje aptariamoms prekėms taikoma Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta išimtis, nes jos laikomos įvežtomis į Sąjungos muitų teritoriją, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, todėl nuo įvežimo į šią teritoriją joms taikoma muitinės priežiūra tol, kol to reikia jų muitiniam statusui nustatyti. Kadangi šios prekės, įvežamos į Sąjungos muitų teritoriją, nebuvo deklaruotos ir dėl jų nebuvo įforminta muitinės procedūra, jos turėtų būti laikomos į šią teritoriją įvežtomis neteisėtai, o jų neteisėto įvežimo momentu pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį atsirado skola muitinei.

37 Šiuo klausimu pirmiausia primintina, kad atsižvelgiant į Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 1 dalies formuluotę Sąjungos muitų teritorijoje esančios prekės laikomos turinčiomis Bendrijos prekių statusą, tačiau, pirma, nepažeidžiant Muitinės kodekso 180 straipsnio nuostatų ir Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalyje nurodytų išimčių ir, antra, išskyrus tuo atvejus, kai įrodyta, kad šios prekės neturi Bendrijos statuso. Remiantis Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalimi, į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos prekės, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, nelaikomos Bendrijos prekėmis, nebent jų Bendrijos statusas tinkamai įrodomas pagal Įgyvendinimo reglamento 314–323 straipsnius.

38 Pirmiausia pažymėtina, kad Muitinės kodekso 180 straipsnyje nurodyta išlyga dėl prekių išvežimo iš laisvųjų zonų arba išdavimo iš laisvųjų sandėlių nagrinėjamu atveju atsižvelgiant į pagrindinės bylos aplinkybes nėra reikšminga.

39 Kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui būtų galima duoti naudingą atsakymą, reikia nustatyti Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 1 dalyje įtvirtintos prezumpcijos ir šio straipsnio 2 dalyje numatytų išimčių aprėptį vadovaujantis platesniu sisteminiu požiūriu ir kartu susiejant šias nuostatas su reikšmingomis Muitinės kodekso nuostatomis, būtent nuostatomis, taikomomis į Sąjungos muitų teritoriją įvežtoms prekėms, Bendrijos prekių statusui ir iš trečiųjų šalių įvežtų prekių išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos teritorijoje procedūrai.

40 Pirma, tiek, kiek Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalyje remiamasi sąvoka „prekės, įvežtos į Bendrijos muitų teritoriją“, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, ji turi būti aiškinama visų pirma atsižvelgiant į Muitinės kodekso 4 straipsnio 13 ir 19 punktus, 37, 38, 40, 43 ir 45 straipsnius, patenkančius į šio reglamento III antraštinę dalį, kurioje, be kita ko, reglamentuojamos pareigos, susijusios su prekių įvežimu į Sąjungos muitų teritoriją, jų pateikimas muitinės priežiūrai iki jų muitinio statuso nustatymo ir jų pateikimo bei deklaravimo muitinėje tvarka.

41 Muitinės kodekso 4 straipsnio 13 dalyje muitinės priežiūra apibrėžta kaip priemonės, kurias paprastai taiko ši institucija, siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi muitinės veiklos taisyklių.

42 Pagal šio kodekso 37 straipsnį į Bendrijos muitų teritoriją įvežtos prekės nuo jų įvežimo momento yra muitinės prižiūrimos. Vykdydamos šią priežiūrą minėtos tarnybos gali jas tikrinti vadovaudamosi galiojančiomis nuostatomis; jos lieka taip prižiūrimos tiek laiko, kiek reikia jų muitiniam statusui nustatyti, o ne Bendrijos prekių atveju – tol, kol pakeičiamas prekių muitinis statusas, jos įvežamos į laisvąją zoną, padedamos į laisvąjį sandėlį, reeksportuojamos arba sunaikinamos (2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Papismedov ir kt.*, C-195/03, EU:C:2005:131, 21 punktas).

43 2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Papismedov ir kt.* (C-195/03, EU:C:2005:131) 22 punkte Teisingumo Teismas nurodė, kad į Sąjungos teritoriją įvežtoms prekėms muitinės priežiūra taikoma nuo jų įvežimo momento, nesvarbu, ar jos įvežtos teisėtai, ar pažeidžiant Muitinės kodekso 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio pirmosios pastraipos antros įtraukos nuostatas, – tai turi nustatyti priežiūros institucijos, vykdydamos savo patikrinimus. Taigi tokios priežiūros taikymas prekėms nesusijęs su jų įvežimo į šią teritoriją teisėtumu.

44 Kai kurios Muitinės kodekso nuostatos leidžia apibrėžti „neteisėto įvežimo“ sąvoką. Štai Muitinės kodekso 202 straipsnyje neteisėtas įvežimas apibrėžtas kaip bet koks importo muitais apmokestinamų prekių įvežimas į Sąjungos muitų teritoriją arba į kitą tos teritorijos dalį pažeidžiant šio kodekso 38–41 straipsnių ir 177 straipsnio pirmos pastraipos antros įtraukos nuostatas, kai jos yra laisvojoje zonoje arba laisvajame sandėlyje (2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Papismedov ir kt.*, C-195/03, EU:C:2005:131, 25 punktas).

45 Visų pirma Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad prekių importas yra neteisėtas įvežimas, jeigu nesilaikoma Muitinės kodekse numatytų etapų. Pirma, pagal šio kodekso 38 straipsnio 1 dalį į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos prekės turi būti nedelsiant pristatytos į nustatytą muitinės įstaigą

arba į laisvąją zoną. Antra, pagal šio kodekso 40 straipsnį į muitinės įstaigą pristatytos prekės turi būti pateiktos muitinei. Šio kodekso 4 straipsnio 19 punkte prekių pateikimas muitinei apibrėžiamas kaip nustatytu būdu muitinei pateikiamas pranešimas apie prekių pristatymą į muitinės įstaigą arba bet kurią kitą muitinės nustatytą arba patvirtintą vietą (2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Papismedov ir kt.*, C–195/03, EU:C:2005:131, 26 punktas ir 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Elshani*, C-459/07, EU:C:2009:224, 21 punktas).

46 Iš pačios minėtų nuostatų formuluotės aišku, jog tam, kad prekės būtų laikomos teisėtai įvežtomis į Sąjungos muitų teritoriją, jos nuo įvežimo momento turi būti pristatytos į muitinės įstaigą arba į laisvąją zoną ir pateiktos muitinei. Pastaroji pareiga, tenkanti už įvežimą atsakingam asmeniui arba asmeniui, prisiimančiam atsakomybę už jau įvežtų prekių gabenimą, numatyta siekiant, kad muitinės tarnybos gautų ne tik informaciją, jog prekės įvežtos, bet ir visą reikšmingą informaciją apie atitinkamos prekės arba gaminio rūšį ir šių prekių kiekį. Faktiškai tai yra informacija, pagal kurią galima teisingai identifikuoti prekes tarifinio klasifikavimo ir prireikus importo mokesčių apskaičiavimo tikslais (2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Elshani*, C-459/07, EU:C:2009:224, 22 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

47 Šiuo klausimu teisingumo Teismas yra pripažinęs, kad iš Muitinės kodekso 4 straipsnio 19 punkto, 38 straipsnio 1 dalies ir 40 straipsnio teksto ir sistemos aiškiai matyti, jog visos į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos prekės turi būti pristatytos į muitinę (2004 m. kovo 4 d. Sprendimo *Viluckas ir Jonušas*, C-238/02 ir C-246/02, EU:C:2004:126, 22 punktas ir 2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Elshani*, C-459/07, EU:C:2009:224, 23 punktas). Prekės neteisėtai įvežamos tuomet, kai jos, nepristatytos pirmajai Sąjungos muitų teritorijoje esančiai muitinės įstaigai, išvežamos iš jos (2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Elshani*, C-459/07, EU:C:2009:224, 25 punktas).

48 Todėl laikytina, kad prekės, kurios, kirtusios Sąjungos išorės sieną sausuma, yra minėtoje teritorijoje jau už pirmosios muitinės įstaigos, tačiau kurios nebuvo pristatytos į šią įstaigą ir jai pateiktos, o už pranešimą muitinei apie šių prekių įvežimą atsakingi asmenys apie tai nepranešė, yra neteisėtai įvežtos į šią teritoriją, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 202 straipsnį (2009 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Elshani*, C-459/07, EU:C:2009:224, 26 punktas).

49 Be to, Muitinės kodekso 40 straipsnyje numatytas prekių pateikimas muitinei apima, atsižvelgiant į šio kodekso 43 ir 45 straipsnius, atitinkamą pareigą nedelsiant pateikti bendrąją deklaraciją arba nedelsiant įvykdyti formalumus, būtinus įforminant prekėms muitinės sankcionuotus veiksmus, t. y. pateikti muitinės deklaraciją, jei reikalaujama, kad joms būtų taikoma muitinės procedūra. Teisingumo Teismas pažymėjo, kad abu veiksmai paprastai vykdomi vienu metu (2005 m. kovo 3 d. Sprendimo *Papismedov ir kt.*, C–195/03, EU:C:2005:131, 30 punktas).

50 Vadinasi, kiekviena bendrovė, kaip antai *Suez II*, kuri savo patalpose, esančiose Sąjungos muitų teritorijoje, turi prekių, įsigytų iš trečiosiose šalyse įsisteigusių bendrovių, kaip su atitinkamomis prekybos prekėmis operacijomis susijęs asmuo pagal Muitinės kodekso 14 straipsnį, turi galėti įrodyti, kad tos prekės buvo pateiktos kuriai nors Sąjungos muitinės įstaigai ir šiai muitinės įstaigai buvo pateikta bendroji deklaracija arba atlikti formalumai, būtini atitinkamoms prekėms įforminant muitinės sankcionuotus veiksmus. Jei šios pareigos nebuvo įvykdytos, laikytina, kad asmuo „neteisėtai įvež[ė] į Bendrijos muitų teritoriją importo muitais apmokestinamas prekes“, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punktą.

51 Antra, Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnį reikia aiškinti siejant su Muitinės kodekso nuostatomis, reglamentuojančiomis Bendrijos prekių statusą ir iš trečiųjų šalių importuotų prekių išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūrą.

52 Atsižvelgiant į tai, pirmiausia primintina, kad, kaip nurodo prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, neginčijamas faktas, jog prekės buvo priimtos *Suez II* patalpose ir buvo gautos atitinkamos sąskaitos faktūros, kurias išrašė trečiojoje šalyje įsisteigęs tiekėjas ir kurios buvo užregistruotos bendrovės buhalterinėje apskaitoje. Neginčijama ir tai, kad nebuvo įrodyta, jog Sąjungos muitinės įstaigoje buvo atliktos minėtų prekių išleidimo į laisvą apyvartą procedūros.

53 Vis dėlto *Suez II* tvirtina, kad Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnis grindžiamas jo pirmoje dalyje įtvirtintu principu, pagal kurį Sąjungos muitų teritorijoje esančios prekės laikomos turinčiomis Sąjungos prekių statusą, todėl nesant priešingų įrodymų preziumuotina, kad tos prekės pagamintos šioje teritorijoje, kaip nurodyta Muitinės kodekso 4 straipsnio 7 dalies pirmoje ir trečioje įtraukoje, arba kad jos išleistos į laisvą apyvartą pagal tos pačios nuostatos antrą įtrauką ir Muitinės kodekso 79 straipsnį. Bendrovės teigimu, tokia Bendrijos prekių muitinio statuso prezumpcija taikytina tokioms prekėms, kaip aptariamos pagrindinėje byloje, nebent muitinės tarnybos įrodo, kad jos turi ne Bendrijos prekių statusą.

54 Kaip pažymi Komisija, tokiam argumentui negalima pritarti.

55 Pirma, prekėms, kaip antai aptariamoms pagrindinėje byloje, už kurias trečiosiose šalyse įsisteigę tiekėjai išrašė sąskaitas faktūras bendrovei, veikiančiai Sąjungos muitų teritorijoje, negali būti taikomas Bendrijos prekių statusas, jeigu nebuvo pateikta įrodymų, kad joms buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūros.

56 Vadovaujantis Muitinės kodekso 4 straipsnio 15 punkto a papunkčiu ir 16 punkto a papunkčiu, vienas iš muitinės sankcionuotų veiksmų su prekėmis yra muitinės procedūros įforminimas prekėms, o viena iš muitinės procedūrų – išleidimas į laisvą apyvartą. Be to, pagal Muitinės kodekso 4 straipsnio 7 punkte pateiktą Sąjungos prekės apibrėžtį šis statusas, be kita ko, suteikiamas prekėms, importuotoms iš šalių, kurios nėra Sąjungos muitų teritorijos dalys, ir išleistoms į laisvą apyvartą.

57 Tuo laikotarpiu, kai susiklostė pagrindinės bylos aplinkybės, taikytiname EB 24 straipsnyje buvo numatyta, kad iš trečiosios šalies įvežti gaminiai laikomi valstybėje narėje esančiais laisvoje apyvartoje, jei toje valstybėje yra atlikti importo formalumai ir sumokėti mokėtini muitai arba lygiaverčio poveikio mokėjimai.

58 Muitinės kodekso 79 straipsnyje numatyta, kad išleidimas į laisvą apyvartą suteikia ne Bendrijos prekėms Bendrijos prekių muitinį statusą. Išleidimas į laisvą apyvartą reiškia, kad prekėms pritaikytos prekybos politikos priemonės, atlikti kiti nustatyti prekių importo formalumai ir kad prekės apmokestintos visais teisiškai privalomais sumokėti muitais.

59 Antra, kiek tai susiję su prekių muitinio statuso įrodinėjimo našta tokiomis aplinkybėmis, kaip nagrinėjamos pagrindinėje byloje, laikytina, kad Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta prezumpcija paneigiama, kai muitinės tarnyba, įgyvendindama savo tikrinimo įgaliojimus, įrodo, jog buvo įvykdytos tam tikrų toje nuostatoje numatytų išimčių arba išlygų sąlygos, konkrečiai pagrindinėje byloje – Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punkte numatyta sąlyga. Tokiu atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 50 punkto, importuojančioji bendrovė turi įrodyti atitinkamų prekių Bendrijos statusą. Nesant tokių įrodymų, jai taikomas Muitinės kodekso 202 straipsnio 1 dalies a punktas.

60 Kaip paaiškėja iš šio sprendimo 50 punkto ir kartu skaitomų Muitinės kodekso 13 ir 16 straipsnių, importuojančioji bendrovė, kaip antai *Suez II*, turi būti laikoma suinteresuotuoju asmeniu, nes ji savo patalpose laikė atitinkamas prekes, už kurias trečiosiose šalyse įsisteigę tiekėjai išrašė sąskaitas faktūras, ir ji turi teikti muitinės tarnyboms visą reikalingą pagalbą ir pateikti visus dokumentus ir informaciją, nesvarbu, kokios laikmenos naudojamos.

61 Kaip nurodyta šio sprendimo 41–43 punktuose, pagal Muitinės kodekso 4 straipsnio 13 punktą ir 37 straipsnį muitinės tarnybos, be šio kodekso 13 straipsnyje joms suteikto bendrojo įgaliojimo atlikti tikrinimą, taip pat yra įgaliotos tikrinti prekes, kaip antai aptariamas pagrindinėje byloje, pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, kad nustatytų, ar šios prekės į Sąjungos muitų teritoriją įvežtos teisėtai, ar pažeidžiant šio kodekso 38–41 straipsnius ir 177 straipsnio 1 dalies antrą įtrauką.

62 Vadinasi, tokiomis aplinkybėmis, kokios yra susiklosčiusios pagrindinėje byloje, importuojančioji bendrovė, kaip antai *Suez II*, turi pateikti atitinkamų prekių, kurios, anot jos, yra Bendrijos prekės, muitinio statuso įrodymus. Jeigu ji jokių įrodymų, patvirtinančių tų prekių Bendrijos statusą, nepateikia, muitinės tarnybos iš to gali daryti išvadą, kad minėtos prekės turi ne Bendrijos prekių statusą.

63 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad prekės, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, kurias Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigusiai bendrovei naudoti toje teritorijoje tiekė ir už kurias sąskaitas faktūras išrašė trečiosiose šalyse įsisteigusios bendrovės, turi būti laikomos įvežtomis į šią teritoriją, kaip tai suprantama pagal Muitinės kodekso 37 straipsnį, todėl patenkančiomis į Įgyvendinimo reglamento 313 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos išimties taikymo sritį, nes Bendrijos prekių statusas pripažįstamas tik prekėms, dėl kurių pateikta įrodymų, kad joms buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūros.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

64 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (šeštoji kolegija) nusprendžia:

1993 m. liepos 2 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 2454/93, išdėstančio Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, įgyvendinimo nuostatas, iš dalies pakeisto 1998 m. sausio 12 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 75/98, 313 straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad prekės, kaip antai aptariamos pagrindinėje byloje, kurias Sąjungos muitų teritorijoje įsisteigusiai bendrovei naudoti toje teritorijoje tiekė ir už kurias sąskaitas faktūras išrašė trečiosiose šalyse įsisteigusios bendrovės, turi būti laikomos įvežtomis į šią teritoriją, kaip tai suprantama pagal 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą, iš dalies pakeisto 1996 m. gruodžio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 82/97, 37 straipsnį, todėl patenkančiomis į Reglamento Nr. 2454/93, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 75/98, 313 straipsnio 2 dalies a punkte numatytos išimties taikymo sritį, nes Bendrijos prekių statusas pripažįstamas tik prekėms, dėl kurių pateikta įrodymų, kad joms buvo taikytos išleidimo į laisvą apyvartą Sąjungos muitų teritorijoje procedūros.

Parašai.